

Evidence-Based Jeugdbescherming als Vliegwiegel

Prof. dr. Geert Jan Stams
Universiteit van Amsterdam

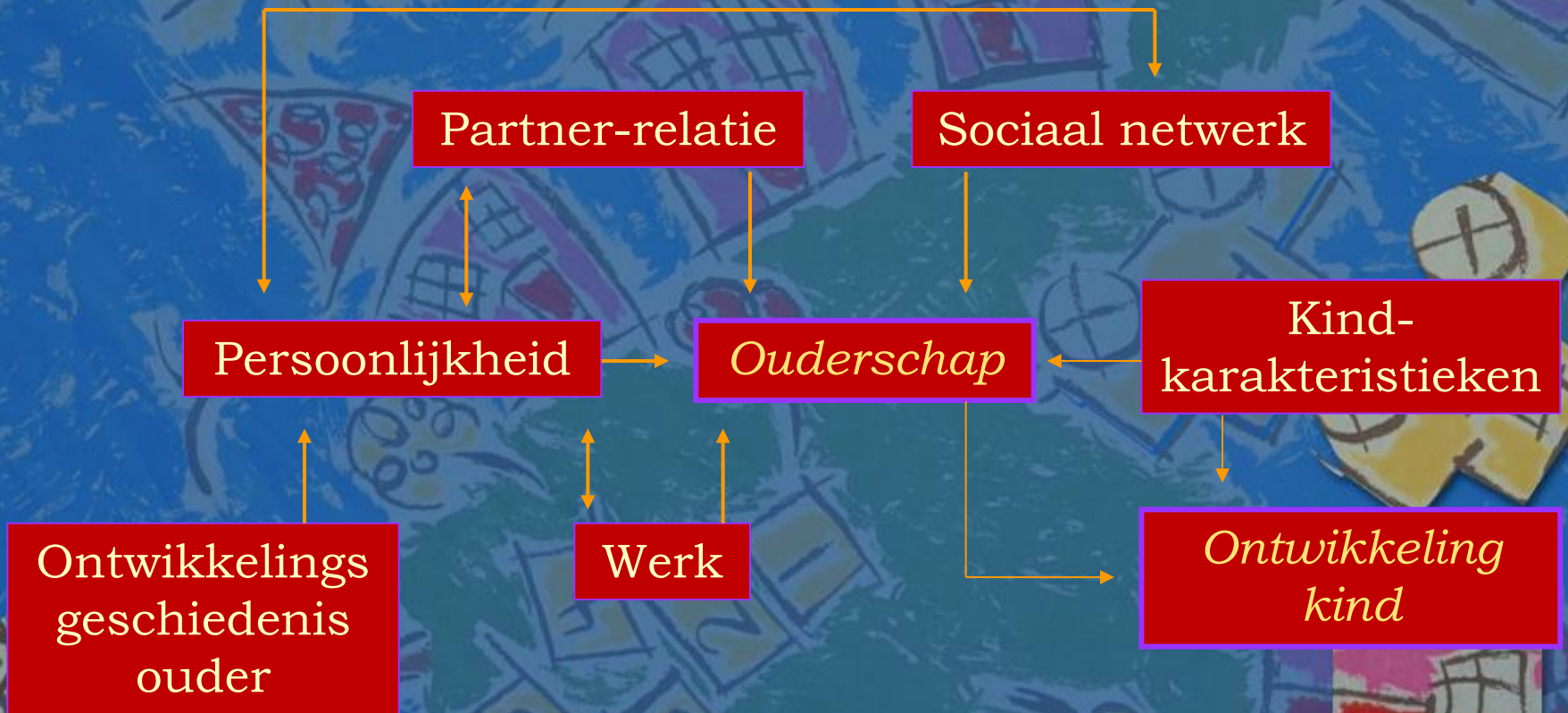

Taken van de Gezinsvoogd/Casemanager/ Gezinsmanager

- **Samen met**
 - Jeugdige
 - Opvoeder(s) / verzorger(s)
 - Hulpverleners, behandelaars
 - Andere professionals en belangrijke personen
- **Onder (bege)leiding van**
 - Gedragswetenschapper
 - Teamleider
- **Werken aan het**
 - **Opheffen van de ontwikkelingsbedreigingen voor de onder toezicht gestelde jeugdige**

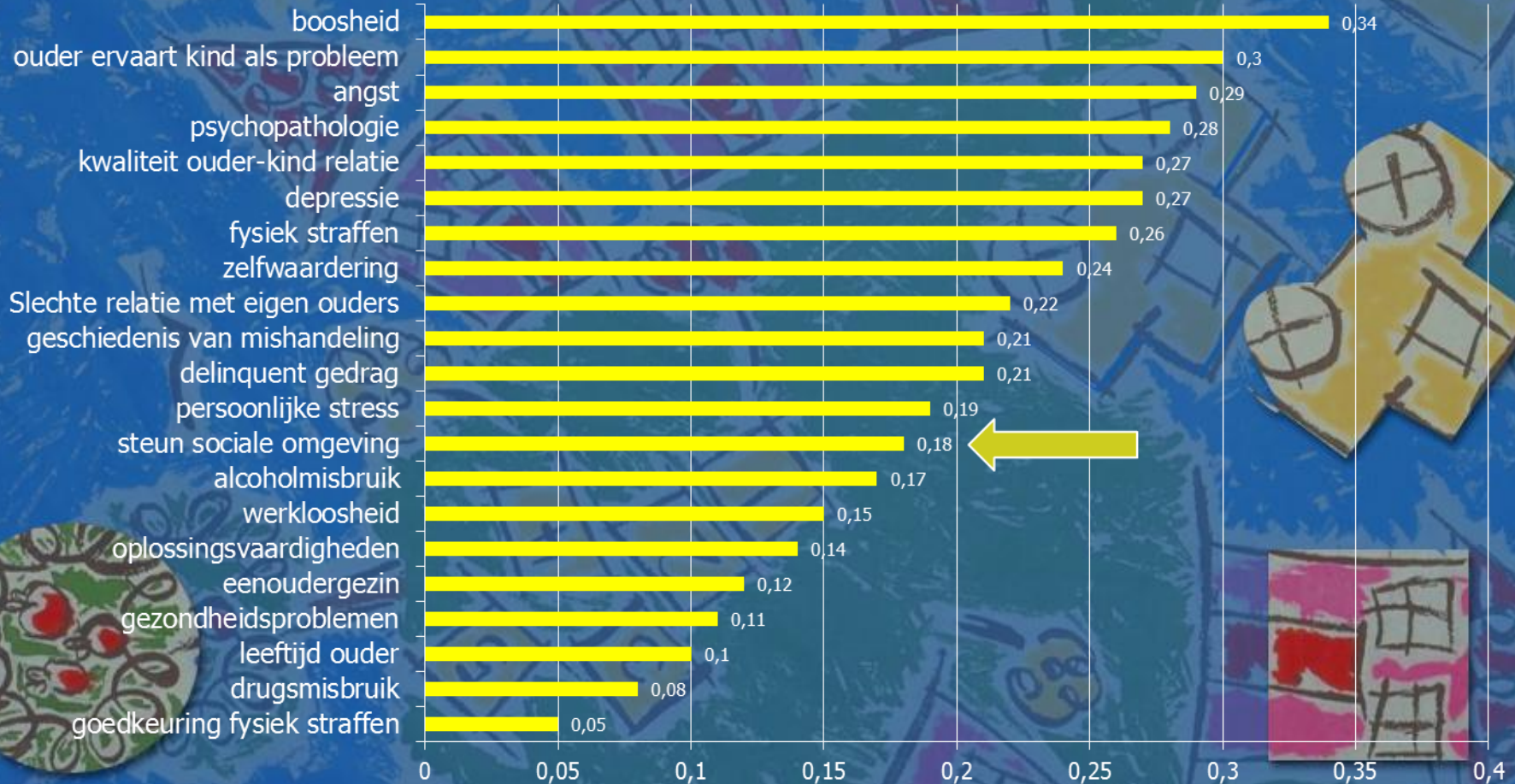
Het Meervoudig Verklaringsmodel van Kindermishandeling (Belsky)

Meta-Analyse: Voorspellers Kindermishandeling

Stith et al., 2009

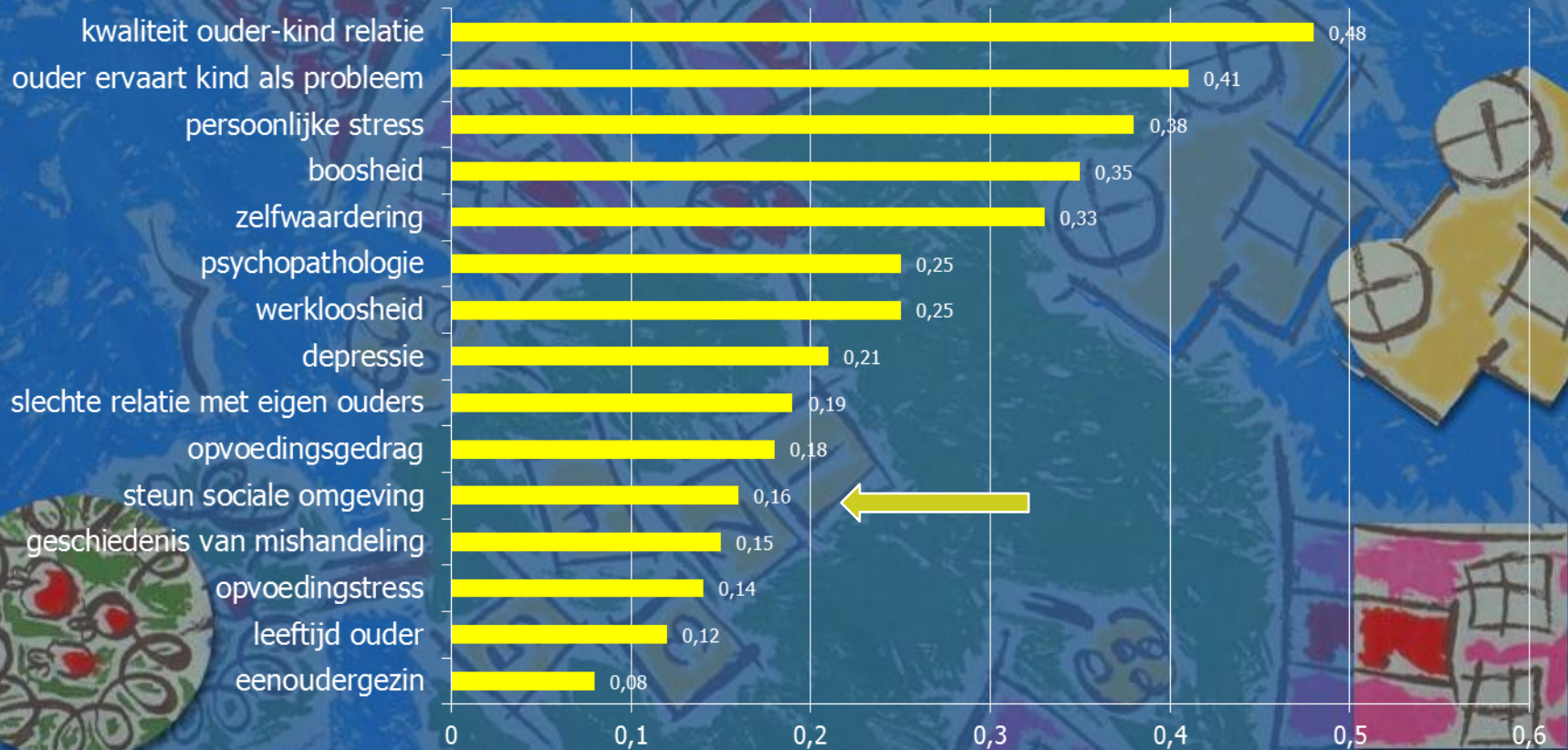
overall effect size r

Meta-Analyse: Voorspellers Verwaarlozing

Stith et al., 2009

overall effect size r

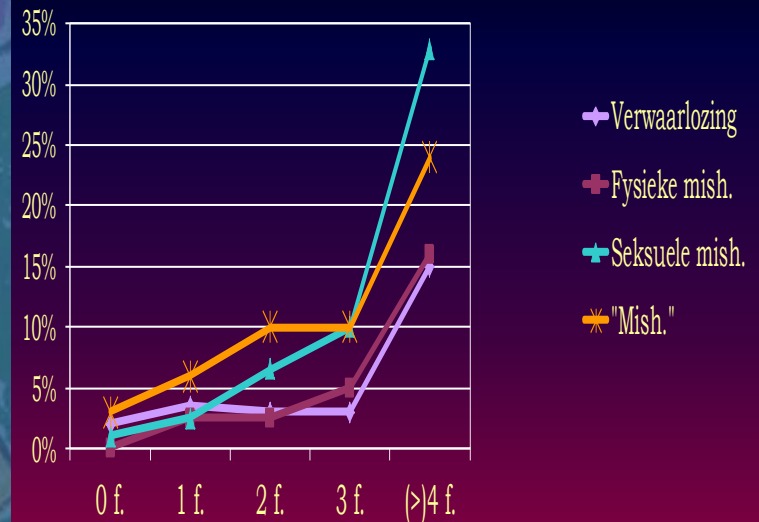

Wat Werkt Principles Justitiële Interventies

- Risicobeginsel
- Behoeftebeginsel
- Responsiviteitsbeginsel

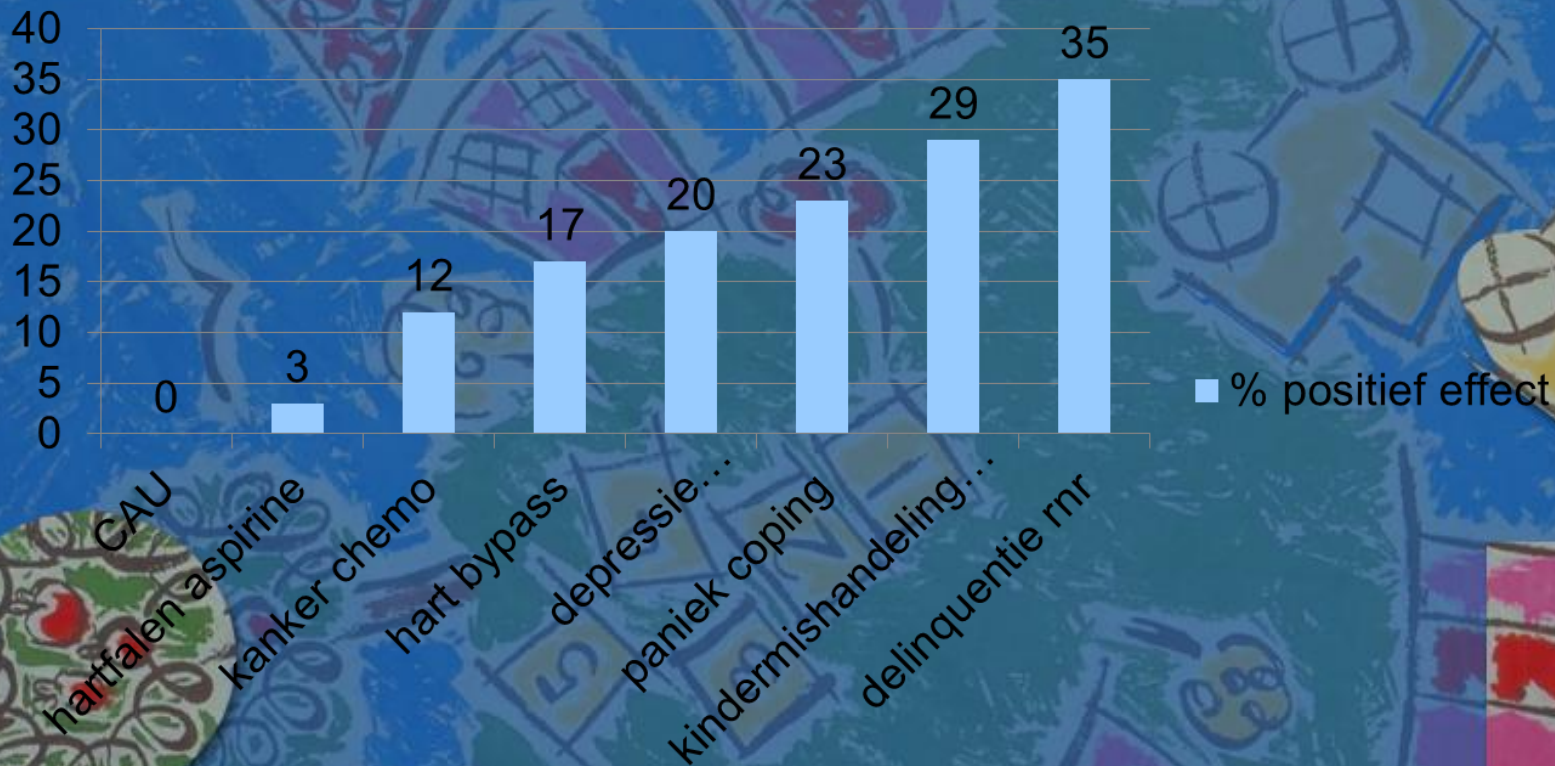
Bad Is Stronger than Good

Brown, 1998

Meta-Analyses Evidence-Based Zorg voor Jeugdigen (Andrews & Bonta, 2010, Weisz et al., 1998)

Effecten van Evidence-Based Treatment

CAU = Care As Usual = Generalistische Aanpak = nul effect

Deltamethode

- Vanaf 2002 ontwikkeld
- Vanaf 2007 verplicht

- 4-stappen model
- Plan van aanpak
- Engageren en positioneren
- Hulpmiddelen
- Caseload-verlaging van ± 23 naar ± 16 zaken

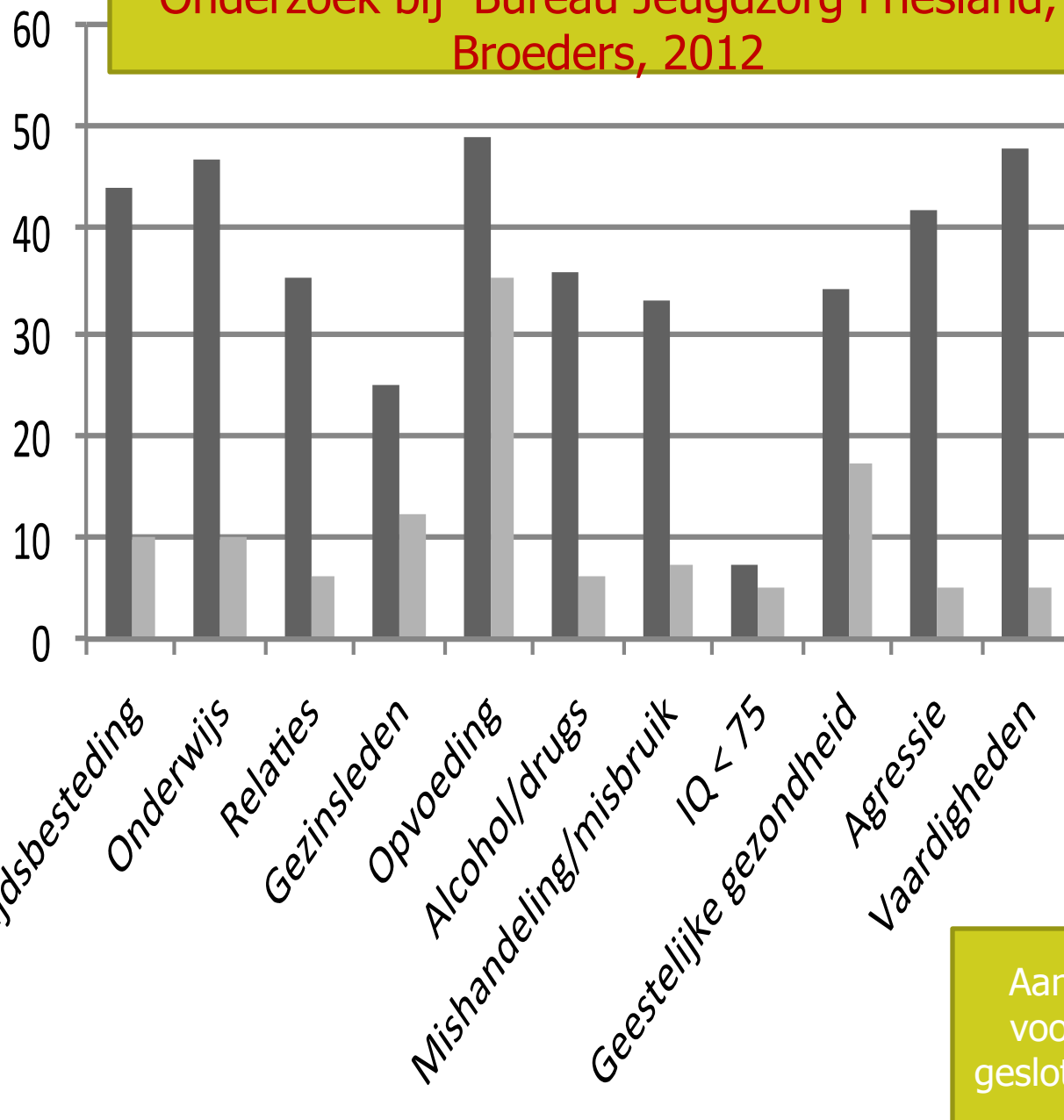
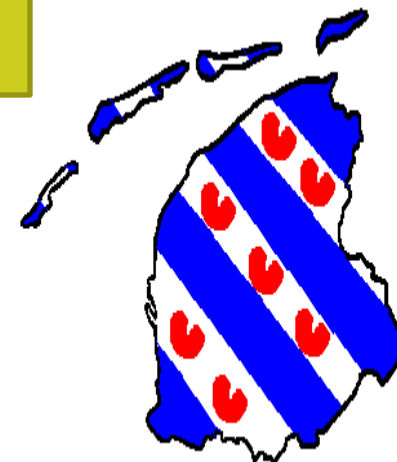

Het 4-stappenplan

1. Zorgpunten en sterke punten van de opvoedingssituatie in kaart brengen
2. Gevolgen voor de ontwikkeling van de jeugdige (ontwikkelingsbedreigingen) beschrijven
3. Gewenste ontwikkelingsuitkomsten formuleren
4. Doelen en middelen om deze doelen te bereiken verwoorden

Onderzoek bij Bureau Jeugdzorg Friesland, Broeders, 2012

■ Risicodomeinen
■ Geboden zorg

Aanpak van problemen voordat jongeren in de gesloten jeugdzorg werden geplaatst

Plan van Aanpak

- **Samenvatting van doelen**
 - (en subdoelen)
- **en middelen die worden ingezet om de doelen te behalen**
- **Leesbaar en begrijpelijk voor alle betrokkenen**
- **Leidraad tijdens de OTS**

hulpverleningsdoelen

- Moeder praat met Samir
- Moeder en Samir hebben een relatie
- Samir weet wat hij moet doen als hij boos is
- De ouders van Samir leren de betekenis van opvoeden kennen en passen deze toe
- De ouders van Samir moeten zicht krijgen op kindfactoren
- Samir kan weerstand bieden aan negatieve invloeden van buiten
- Samir kan kind zijn
- Samir leert omgaan met zijn gevoelens
- Samir weet hoe de toekomst eruit ziet
- Samir kan in harmonie leven met oom en tante
- Samir kan omgaan met de normen en waarden uit 2 culturen

"Bij een uithuisplaatsing krijg je persoonlijke doelen mee, en als je die haalt dan komen er doelen bij! Maar je denkt dan dat je dan naar huis mag bijvoorbeeld." Uit rapport van de kinderombudsman, 2013.

Engageren en Positioneren

■ Engageren

- Dat doen wat nodig is om te zorgen dat jeugdige en opvoeders actief meewerken
 - Aansluiten bij wensen
 - Benoemen van positieve gezinsfactoren
 - Versterken van positieve gezinsfactoren

■ Positioneren

- Dat doen wat nodig is om duidelijk te maken hoe de ontwikkeling en veiligheid van de jeugdige te waarborgen
 - Samenwerken
 - Duidelijkheid over rollen, bevoegdheden, plichten

■ Spanningsveld

- Samenwerken met gezin/opvoeders maar focus op belang van de jeugdige

Onderzoek naar Deltamethode

Stams, Top-van der Eem, Limburg, van Vugt, & van der Laan (2010)

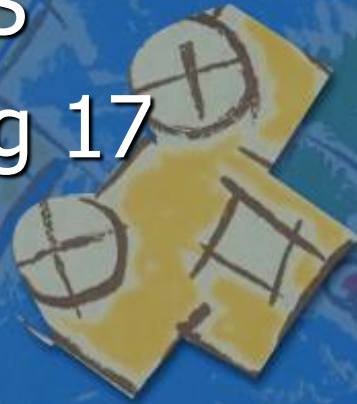
■ Doel(en) van het onderzoek

- In kaart brengen vordering landelijke implementatie Deltamethode Gezinsvoogdij
 - Invloed bepalen van 'werkwijze Delta' op
 - Duur van de ondertoezichtstelling
 - Uithuisplaatsing tijdens de OTS
 - Duur van de uithuisplaatsing tijdens de OTS
-
-

Beschrijvende statistieken

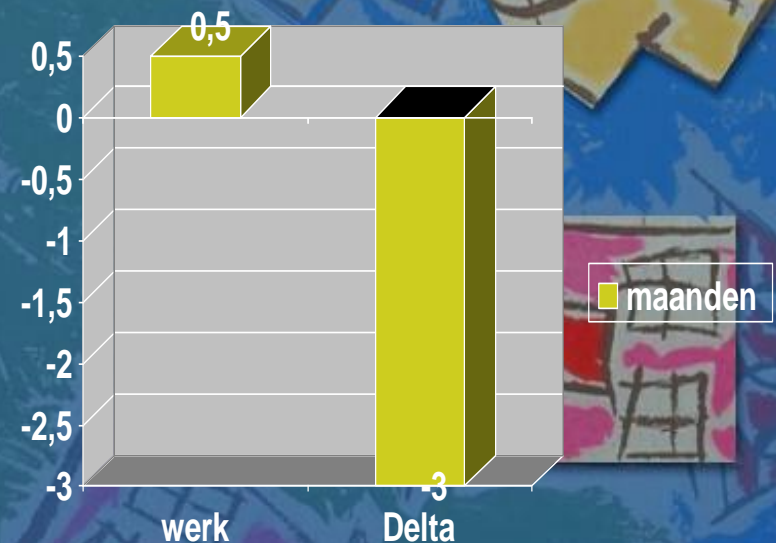
- Gemiddelde duur OTS 37,5 maanden
- 58% uithuisplaatsing tijdens OTS
- Gemiddelde duur uithuisplaatsing 17 maanden

Resultaten

- Een plan van aanpak opgesteld volgens Delta betekent een halvering van de kans op uithuisplaatsing
- Wanneer de gezinsvoogd samen met de opvoeders van de jeugdige concrete opvoedingsdoelen stelt in het Plan van Aanpak, hangt dit samen met een verkorting van de duur van de OTS met 8 maanden.
- Concrete opvoedingsdoelen in het plan van aanpak reduceren de duur van de uithuisplaatsing met 14 maanden

ervaring in jaren en duur OTS

Werkwijze gezinsvoogd

(volgens gezinsvoogd)

- 3 = lukt mij niet goed en niet slecht; 4 = lukt mij goed; 5 = lukt mij zeer goed

werken aan
veiligheid

3,91

methodisch
werken

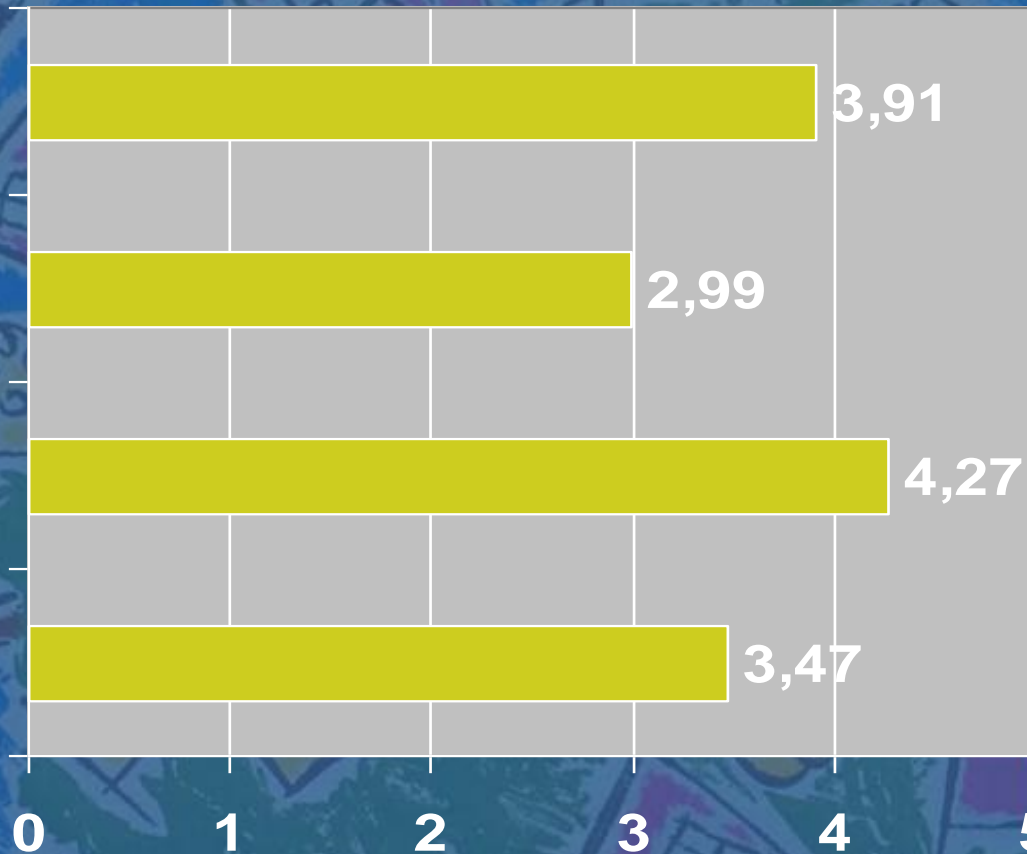
2,99

positioneren

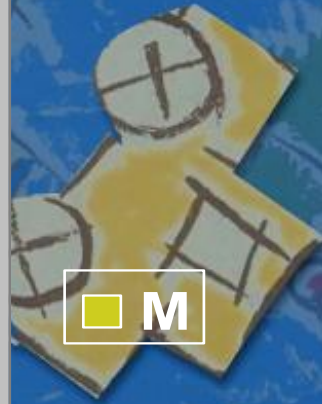
4,27

engageren

3,47

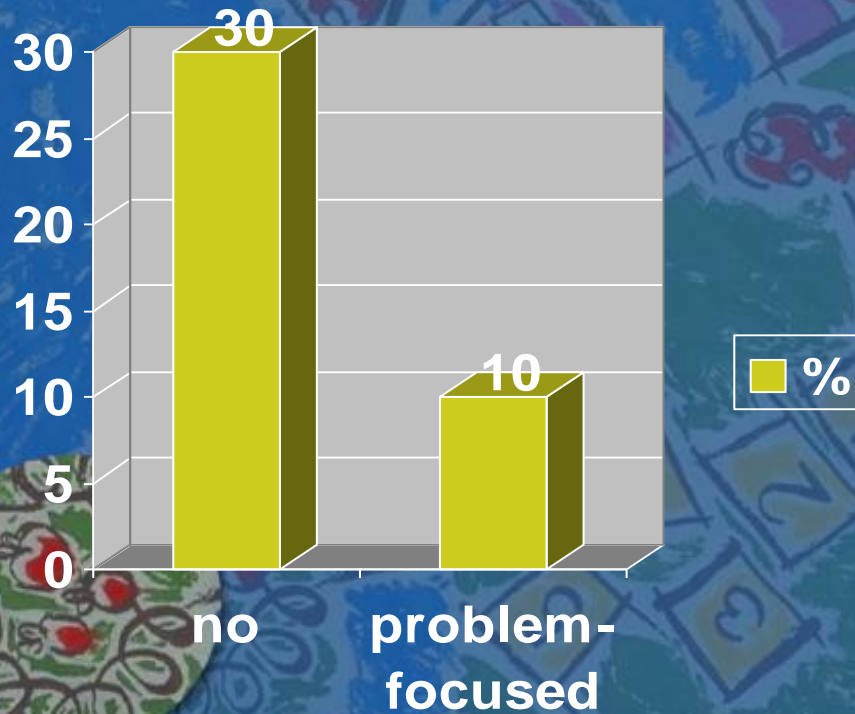

M

Oplossingsgericht werken

meta analysis of SFBT
Stams et al., 2006

Veilig opgroeien

De oplossingsgerichte aanpak *Signs of Safety* in jeugdzorg en kindbescherming

Bohn Stafleu van Loghum

Andrew Turnell en Steve Edwards

“Het gaat ons om het recht van burgers zelf regie te houden over hun leven.”

Eigen Kracht

“Eerst de mensen zelf, dan pas de hulpverlening”

Ik zeg: het recht om opgevoed te worden gaat boven het recht om zelf op te voeden

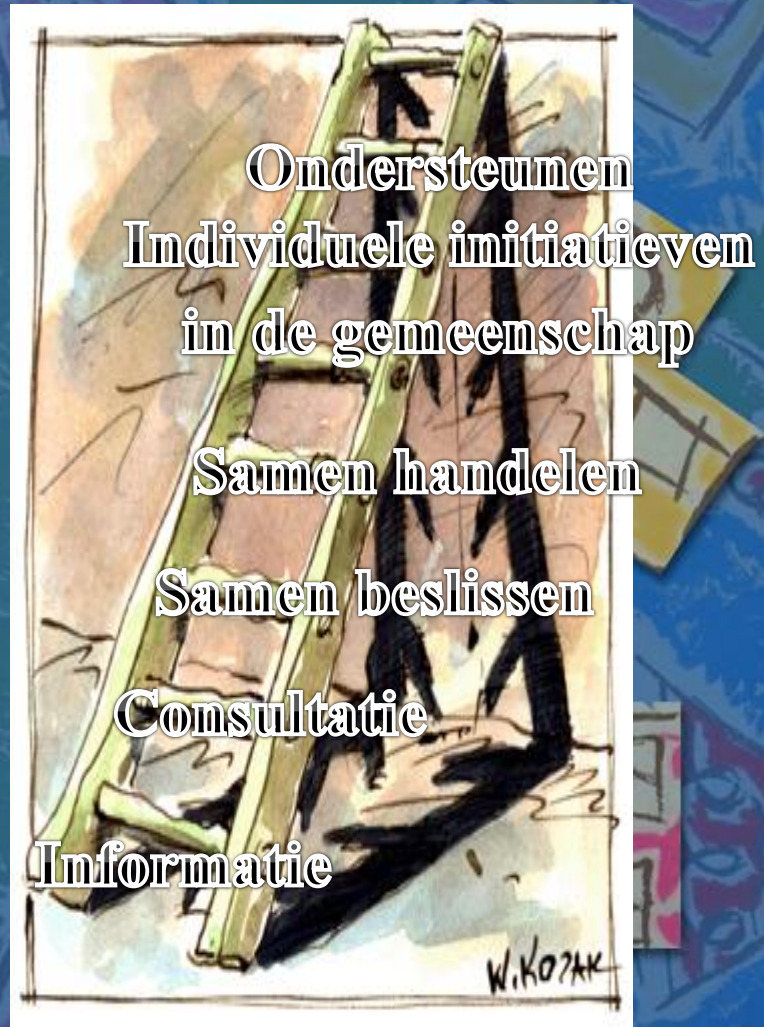
Het recht op autonomie van
het gezin (eigen regie)

Recht op bescherming van het kind

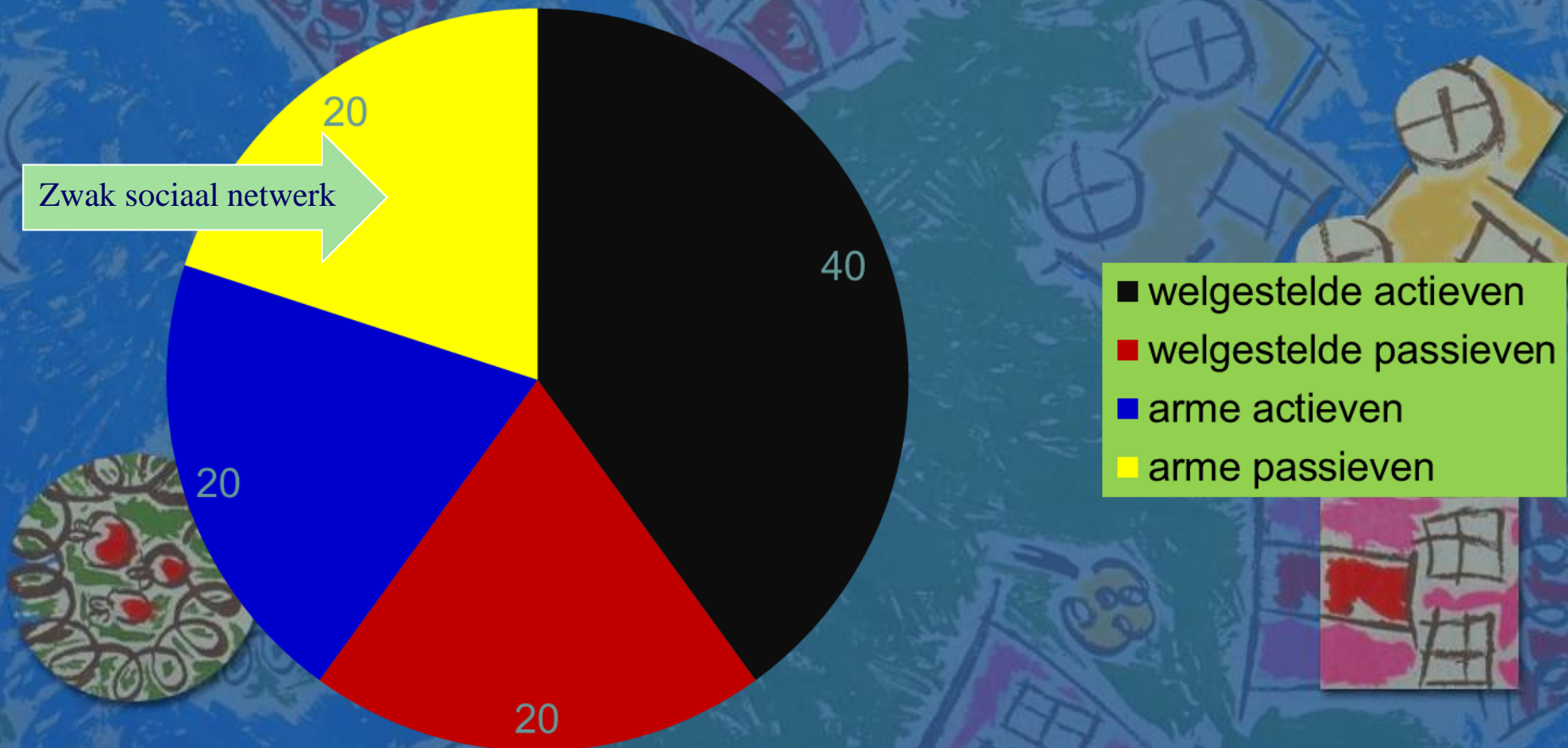
Wat zou kunnen werken bij het netwerkberaad?

- Doelen die in overeenstemming zijn met de eigen wensen en behoeften van de cliënt i.p.v. ingegeven door externe dwang (Koestner et al., 2002)
- Client participatie (Stams et al., 2005, maar zie ook Jurrius!!)
- Oplossingsgerichte benadering (Gingerich et al., 2012; Stams et al., 2006)
- Sociale Steun
- Empowerment

Geen eigen kracht in het sociale systeem?

Een Nederlandse studie (a Dutch study), 2013

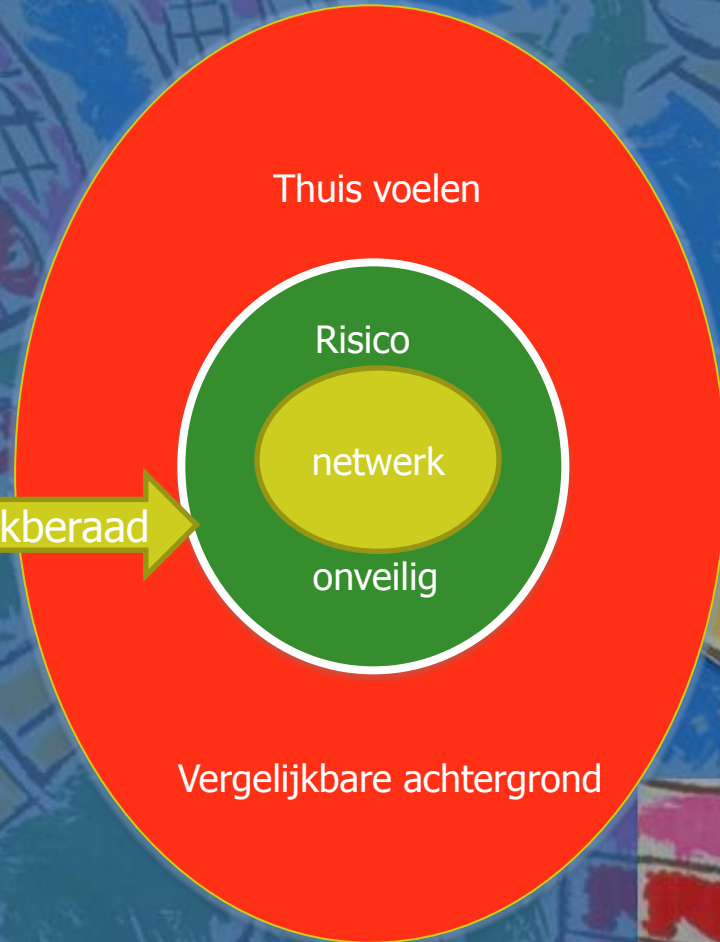
Netwerk versus bestandspleegzorg

Johanna Bakker

netwerkberaad

Slechts een handjevol studies met een controlegroep, die geen of negatieve effecten laten

K. Sundell, B. Vinnerljung / Child Abuse & Neglect 28 (2004) 267–287

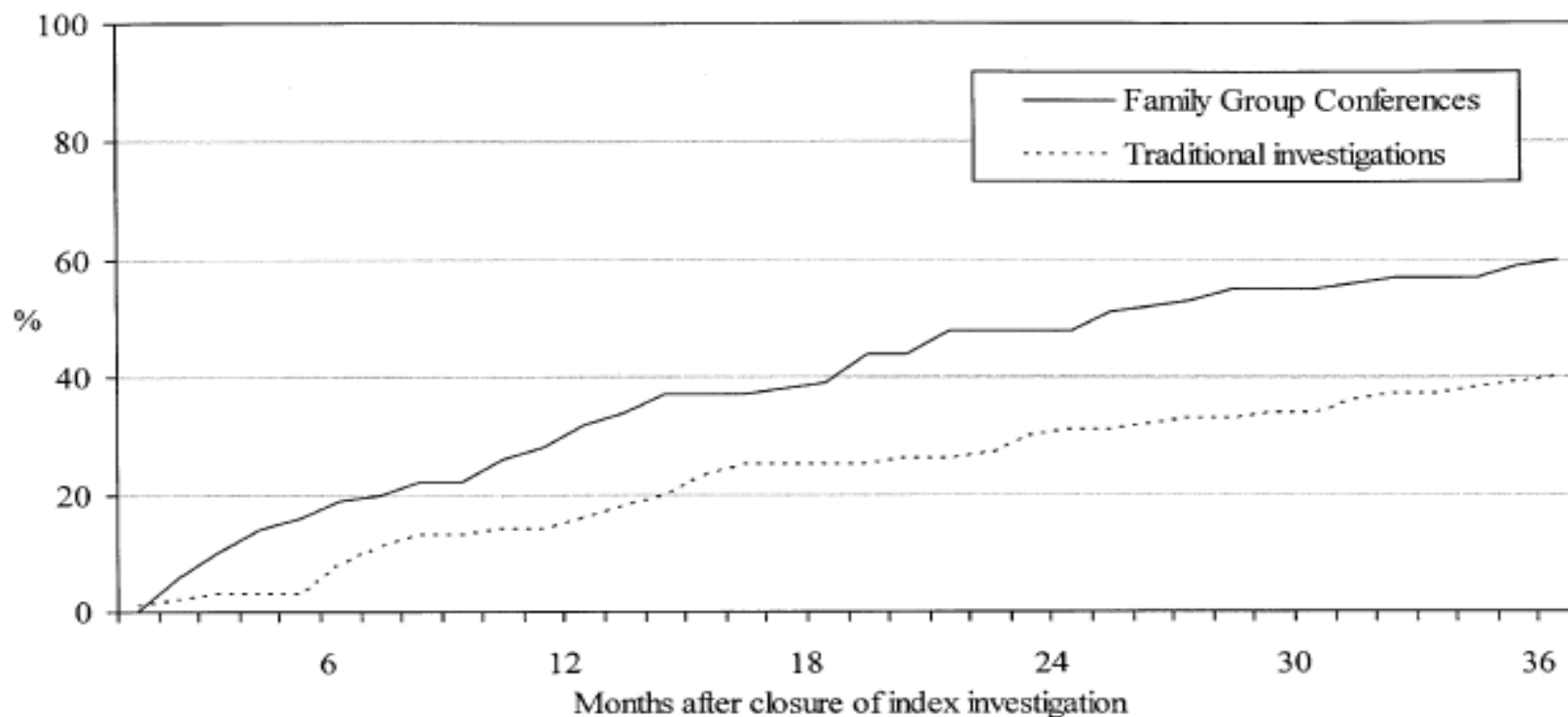

Figure 1. Children with substantiated reports after the index investigation (cumulative %).

GGW

Generiek Gezinsgericht Werken en EKC

V
E
R
W
I
J
S

I
N
F
O

+
A
F
S
L
U
I
T
E
N

Evidence-Based
Zorgaanbod

Evidence-Based
Zorgaanbod

Verwijzing

Generaliseren

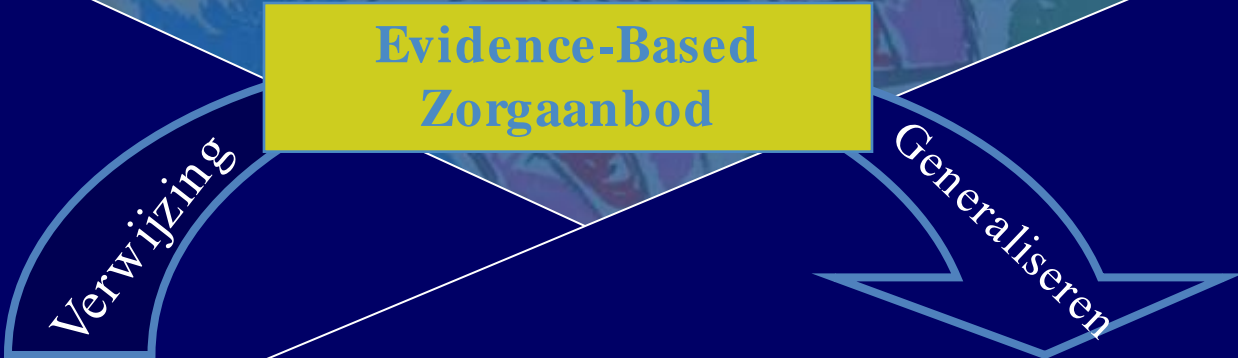
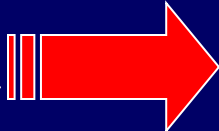
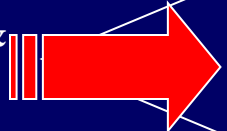
Verbinden &
Motiveren

Ondersteunen & Volgen

Generaliseren

Verwijzing

Generaliseren

Onderzoek bij Bureau Jeugdzorg Amsterdam

- Dit onderzoek richt zich op de vraag of EK-c's en de uitvoering van de daar ontwikkelde plannen effectief zijn. Doelen van het huidige onderzoek zijn om te onderzoeken of EK-c's en het daar ontwikkelde plan, zoals beoogd, leiden tot (1) voldoende veiligheid van de kinderen in het gezin; (2) een toename van betrokkenheid van het bredere sociale netwerk bij het doelgezin; (3) meer regie van het gezin over problemen en 'versterking' van ouders; en (4) minder inzet van professionele zorg. Een tweede doel is om te onderzoeken of de effectiviteit van EK-c's beïnvloed wordt door kenmerken van de uitvoering van de methodiek, gezinskenmerken en kenmerken van de gezinsmanagers.

Eigen Kracht Centrale,
SRA, BJAA, UvA

WODC

VERVE

veiligheid en regie voor elk

DROOMHUIS

HUIS VAN DE LEUKE DINGEN

HUIS VAN DE ZORGEN

Hanneke Creemers

Kwantitatief Onderzoek Naar Netwerkberaden

Sharon Dijkstra

SOS

SCHATJE, WAT HEERLIJK! IK BEL
METEEN BUREAU JEUGDZORG!

